

פרקליטת השטן

ובידה השנייה הניפה שלט ועליו המילים
"זוהי איראן".

אכן, גם במלאת כמעט שלושה עשורים למהפכה האיסלאמית נותרה "איראן האמיתית" מדינה אפופת סוד בעיני המתבונן מבחוץ. הסיבות לכך רבות וברורות. המשטר משליט פיקוח הדוק על זרימת המידע בין איראן למערב ומטיל צנזורה כבדה על כלי התקשורת, על המוסדות האקדמיים ועל האמנים. עיתונאים זרים מקבלים אשרת כניסה למדינה רק לעתים נדירות, וכל המעז לבקר בפומבי את עוולות השלטון מסתכן במאסר, בעינויים ואפילו במוות. בתנאים האלה סובלת גם תעשיית התיירות משיתוק: איראן הקנאית, שבה מושמעות הסיסמאות "מוות לאמריקה, מוות לישראל" עד זרא, אינה בדיוק המקום שבו תרצה לבלות את חופשתך.

ובכל זאת, התמונה אינה כה חד-גונית. גל של ספרים שראו אור באחרונה, מרביתם מאת מחברים איראנים, חושף פן אחר של ארץ הצ'אדורים השחורים ואנשי הדת חמורי הסבר. נוכח תרבות הנוער המחתרתית המשגשגת בצל החומייניזם הקיצוני, גילויי ההתנגדות למשטר בבלוגוספירה האיראנית והעניין האקדמי הגובר בציוויליזציה, באמנות ובספרות המסורתית של פרס, תוהים משקיפים מערביים רבים מי הנציג האמיתי של איראן – האם אלה אנשי הדת השמרניים, הבזים לדמוקרטיה והסבורים, כפי שכותב

Iran Awakening: A Memoir of
Revolution and Hope
by Shirin Ebadi
with Azadeh Moaveni
Random House, 2006
232 עמודים

ביקורת: מרלה ברורמן

באוקטובר 2003 נתבשרה שירין אַבאדי, עורכת דין איראנית המתמחה בזכויות האדם, כי נפל בחלקה הכבוד לקבל את פרס נובל לשלום. בשובה מפריז לטהרן, לאחר היוודע דבר זכייתה, המתינו לה מאות אלפי תומכים נלהבים. אבאדי ציינה לעצמה שהפעם האחרונה בה נאסף מספר גדול כל כך של אנשים בשדה התעופה של טהרן הייתה בשנת 1979, והאדם שהגיע אז בטיסה מפריז היה לא אחר מאשר האיאתוללה חומייני. בעצם ההשוואה הייתה מידה לא מועטה של אירוניה, אך אבאדי לא יכולה הייתה שלא להבחין בהבדל בולט אחד בין האירועים: ים כיסויי הראש שנגלה לעיניה העיד כי קהל מקבלי פניה מורכב בעיקר מנשים, אשר צעדו ברגל קילומטרים רבים וחסמו את הרחובות, הניפו שלטים ושרו שירי הלל לדמוקרטיה. הנשימה נעתקה מפיה למראה אישה שאחזה בילד בידה האחת,

ריי טאקייא בספרו איראן הנסתרת מהעין (שפורסם בשנת 2006) כי "תכלית המהותית של המדינה [היא] מימוש רצון האל עלי אדמות"? ושמה זהו דווקא הנוער העירוני, החילוני ברובו, הפרו־דמוקרטי, הנושא פניו אל המערב?

אפשר כי איש אינו מגלם את הסתירות הללו טוב יותר משירין אבאדי עצמה, "הפנים האנושיות" של המאבק למען דמוקרטיה וזכויות אדם באיראן. אבאדי, שנתמנתה לשופטת הראשונה בבית המשפט האיראני תחת שלטון השאה, הייתה גם בימים ההם מוסלמית מאמינה ותומכת נלהבת במהפכה. אלא שבדיוק אותה מהפכה שבה צידדה רמסה את כבוד אחיותיה, גזלה ממנה את מעמדה המקצועי והורידה אותה לדרגת מזכירה בבית המשפט שבו ישבה קודם לכן כשופטת. רק בשנת 1992 הצליחה אבאדי לתפוס מקום חדש במערכת המשפטית – הפעם כעורכת־דין. בתפקידה זה מצאה את עצמה מתמרנת בין תביעות האימהות שהציבה בפניה התרבות המסורתית ה"פטריארכלית" שבה חיה, ובין עומס גדל והולך של תיקים משפטיים וטעונים מבחינה פוליטית – ולא פעם מסוכנים ממש – אשר העמידו אותה בעימות חזיתי מול המשטר שהיא עצמה סייעה להעלות לשלטון.

בשונה מרבים מבני־ארצה אשר מתחו ביקורת על המולות ושילמו על כך בחייהם, אבאדי שרדה והעלתה את רשמייה על הכתב. התוצאה היא הספר איראן המתעוררת: זיכרונות של מהפכה ותקווה, שראה אור באנגלית ב־2006. בעזרת העיתונאית הכשרונית אאדה מוֹאֶוֹנִי מתארת אבאדי את התמורה האלימה שעברה ארצה במעבר מן השלטון המלוכני של השאה למשטר תיאוקרטי.

להבדיל מרוב מבקרי המשטר בתפוצה האיראנית, אבאדי עדיין מאמינה בערכיה של הרפובליקה האיסלאמית וסבורה שאפשר יהיה להנהיג רפורמה "בדרכי נועם, ומבית". לדבריה, קובעי המדיניות הרציונליים יותר בקרב ההנהגה חשים כי "מדיניות של הפרת זכויות האדם היא חבלה עצמית..." וכי היא מחלישה את מעמדה של איראן במישור הבינלאומי. היא בטוחה אפוא שהאופוזיציה מבית – "ובתוכה פלח חשוב של נשים משכילות ומודעות, הפועלות במרץ למען זכויותיהן" – תדע בסופו של דבר לגייס לעזרתה את תחושת הטינה העצומה המקננת בקרב ההמונים ולתבוע מעבר לשלטון דמוקרטי.

סיפורה של אבאדי מעיד על אומץ לב ומסירות יוצאת דופן – ולמרבה הצער גם על אופטימיות מוגזמת. נוכח התבצרותו של המשטר הנוקשה בעמדותיו ואדישותו המוחלטת לקריאות הבינלאומיות לחדול מהפרת זכויות האדם, ולמראה הבוקה והמבולקה השוררות בקרב מחנה הרפורמיסטים ברפובליקה האיסלאמית, הסיכויים להיפוך היצירות בפוליטיקה האיראנית אינם נראים מזהירים, בלשון המעטה. ובכל זאת, אבאדי מגלה עקביות: כמי שתמכה במהפכה האיסלאמית בשעתה, היא אינה הטיפוס שיניח למציאות המכוערת להעיב על תקוותיו.

הקוראים המערביים, המודעים לתוצאותיה של מהפכת 1979 – שינוי אלים שנשא בחובו השלכות הרסניות עבור רוב החברה האיראנית, ובמיוחד עבור הנשים בתוכה – יתהו בוודאי כיצד אישה משכילה כאבאדי יכולה הייתה להימנות על תומכיה הנלהבים. כבת לאב אמיד ובעל השקפת עולם נאורה, שטבע בה

מילדותה את רעיון השוויון המגדרי, היא זכתה להזדמנויות שלא היו בהישג ידן של רוב הנשים שגדלו בבתים מסורתיים. בשלב מאוחר יותר בחייה, היא זכתה ליחס של כבוד מצד הגברים באולם המשפט שבו כיהנה כשופטת וכן מצד בן-זוגה (שעל פי תיאוריה מצטייר כמעין פרודיה על הבעל המדוכא והמתרפס). דומה אפוא שאבאדי התרגלה להתייחס למעמדה ולעוצמתה כנתון שאינו בר-ערוור – דבר העשוי אולי להסביר מדוע הקדישה כל כך מעט מחשבה לשאלה אילו תוצאות עלולות לנבוע מהצלחתה של ההפיכה החומייניסטית.

אף שמיאלה, כאמור, תפקיד בכיר במערכת המשפט ערב המהפכה, חשה גם אבאדי, כרבים מבני-ארצה, מיאוס עמוק כלפי משטר השאה. הסיבות לבוז שרחשה אבאדי לשושלת המלוכה האיראנית היו נעוצות, בין השאר, בשחיתות ובהתנהגות הראוותנית של השאה, בהתרפסותו הגלויה לפני המערב ובשיטות הדכאניות שנקט כדי לשמור על כסאו. בקיץ 1978, כשהמחאה ההמונית נגד השלטון צברה תאוצה, כשהיא מאחדת – ולו לשעה קלה – חכמי דת ואינטלקטואלים שמאלנים, גילתה אבאדי שהיא נמשכת "בצורה טבעית מאוד" אל קולות ההתנגדות הללו. ככלות הכל, היא כתבת, "עם מי היה לי מכנה משותף גדול יותר – עם האופוזיציה שהונהגה בידי המולות, שדיברו בקול המוכר לכל אדם מן השורה באיראן, או עם חצר המלוכה המפוארת של השאה, שפקידיו התרועעו עם כוכבניות אמריקניות במסיבת רוויות שמפניה צרפתית יקרה?"

לא עבר זמן רב והיא החלה להשמיע את קולה בעד התנועה המהפכנית, שקידמה כמובן בברכה את תמיכתה של דמות נשית

מכובדת כל כך בהירארכיה השלטונית. בנעימה המזכירה יותר גיוס תרומות למטרות צדקה מאשר הפיכה דתית, מסבירה אבאדי ש"ככל שחלפו הימים דבק הלהט בכל האנשים סביבי, וכולנו ביקשנו למצוא דרכים ליטול בכך חלק". רצונה העז לתרום למאמצים להפלת השלטון הניע אותה להשתתף בניסיון לסלק את שר המשפטים, על פי הנחייתו של חומייני. שופט בכיר שהבחין בה בעת מעשה תהה: "דווקא את? מה את עושה כאן? את לא מבינה שאת תומכת באנשים שייקחו ממך את המשרה שלך אם יעלו לשלטון?" תשובתה היא אחד הרגעים האירוניים יותר של הספר: "מוטב להיות איראנית חופשייה מאשר משפטנית משועבדת".

בסופו של דבר התברר שאפילו מעמד של "משפטנית משועבדת" היה גבוה מדי עבור אישה באיראן שלאחר המהפכה. חודשים ספורים לאחר שתפס את השלטון החל המשטר החדש לאכוף חוק עונשין איסלאמי, שלדברי אבאדי "החזיר את השעון אלף וארבע מאות שנה אחורנית, אל הימים הקדומים של התפשטות האיסלאם", ימים שבהם סקילת אישה בעוון ניאוף נחשבה לעונש יאה. על פי החוקים החדשים, נאמד שווי חייה של אישה, ועדותה בבית המשפט, בחצי מערך חייו ועדותו של גבר. יתר על כן, המשטר החדש "עודד" נשים להפגין את נאמנותן למהפכה על ידי כיסוי ראשן ולבישת בגדים צנועים. אישה שלא הזדרזה לציית להנחיות הללו הסתכנה במאסר, או בעונש חמור יותר, שעל ביצועו הופקדו משמרות הצניעות ששוטטו ברחובות. כצפוי בנסיבות כאלה, הנשים סולקו גם מכל משרות הניהול. המהפכה שגייסה לשירותה שכבה שלמה של נשים מסורתיות ביססה עתה את אחיזתה בחברה האיראנית

באמצעות הדרתן של אותן נשים לשוליים והותרתן בידיים ריקות.

אבאדי מקווה שמודעותן של הנשים לדיכוי, שאותה לא הצליח המשטר לגזול, תשנה את איראן בטווח הארוך, וייתכן שכך באמת יהיה. ואולם, כפי שמבהירות מעל לכל ספק הדוגמאות הרבות המובאות בספרה, הדרך אל הרפורמה ארוכה וקשה יותר מכפי שהיא מוכנה להודות.

בשנת 1996 נפלה ליילה פאתחי, ילדה בת אחת-עשרה, קרבן למעשה אונס ורצח אכזרי באחד מן האיזורים הכפריים מוכי העוני של איראן. למרות ששלושת הגברים אשר עוללו את הזוועה הועמדו למשפט, נמצאו אשמים ונידונו למוות, פסק השופט כי דמי "כופר הדם" עבור שניים מן הנאשמים (השלישי התאבד בתא הכלא) גבוהים יותר משווי חייה של הקרבן, ולכן תבע ממשפחתה לשלם אלפי דולרים כדי לממן את הוצאתם להורג. בניסיונה לקבץ את הסכום הנחוץ איבדה המשפחה את כל רכושה ואף את ביתה, עד שבסופו של דבר הגיע סיפורה לידיעתה של אבאדי. מתוך הכרה ש"נעשה עוול לילדה שנאנסה ונרצחה ולמשפחה שאיבדה את כל רכושה ואף את ביתה בעקבות ההליכים המשפטיים", גמרה אומר בלבה לא להניח לחוק להתעלל פעם נוספת בקרבנות. אבאדי גיבשה אפוא "דרך הגנה פשוטה ואלגנטית" שנשענה על עקרונות ותקדימים השאובים מן ההלכה האיסלאמית. והתוצאה של מאמציה אלה? אבאדי ננזפה על שמתחה ביקורת על החוק האיסלאמי; בית המשפט זיכה את הנאשמים; והוריה של ליילה שקעו אט-אט בתהומות הטירוף.

גם נסיבות מותה של הצלמת האיראנית-קנדית זארה (זִיבָה) קאזמי, שנעצרה בידי

השלטונות בשנת 2003 בעקבות מהומות הסטודנטים באוניברסיטת טהרן, מהוות דוגמה לחומת השרירות והאטימות העוטפת את המשטר האיראני. כל פשעה של קאזמי היה צילום משפחות שהמתינו מחוץ לשערי כלא אָוּיִן כדי לשמוע מה עלה בגורל יקיריהן הנעדרים. ארבעה ימים לאחר מעצרה הובאה זיבה לבית חולים בטהרן במצב אנוש; שבוע לאחר מכן נתבשרו קרובי משפחתה ששוב אינה נתונה במעצר, אלא שרויה בתרדמת עמוקה – שממנה לא תתעורר – כתוצאה ממכות רצח שספגה. אבאדי, שייצגה את משפחתה של זיבה, קיוותה לחשוף את האלימות הרווחת בבתי הכלא האיראניים. ברם, למרות מאמציה, ולמרות התערבותה של ממשלת קנדה, לא מצא בית המשפט לנכון להטיל אחריות על איש מהמעורבים בעניין.

במקרים אלו ואחרים, המשטר אפילו לא טרח ליצור מראית עין של עשיית צדק. אף שהפרשיות האלה התפרסמו ועוררו דיון ציבורי בתוך איראן – מועמדים ממחוז הבחירה של ליילה פאתחי אף ניסחו מצע בחירות שנקט עמדה לגבי הפרשה – ולמרות שהשופטים היו מודעים לכך ש"גם הם וגם מערכת המשפט ייאלצו להצדיק את החלטתם בבית הדין של דעת הקהל", הרשויות בחרו להפגין אדישות. כפי שאבאדי נאלצת להודות, "פשוט לא היה להן אכפת".

מול משטר אלים ובלתי מתפשר שכזה מוגזם היה לצפות שמאמציה של אבאדי יטלטלו את המערכת. ניסיונותיה הכושלים להשיג משפט הוגן כמעט עלו לה בחייה: כשבדקה מסמכים ממשלתיים הקשורים לאחד ממקרי הרצח, גילתה כי שמה שלה מופיע ברשימת החיסול של המשטר. מובן שאין בכך כדי להפוך את עבודתה לחסרת

תועלת; נהפוך הוא, פעילותה ותשומת הלב שהיא מעוררת אולי אינה מניבה עדיין את התוצאות המקוות מבית, אך הצלחתה להפנות את הזרקור אל הנושאים שהמשטר מעדיף להסתיר עשויה להקנות תמיכה בינלאומית לרפורמיסטים הנאבקים על שינוי השלטון. יתר על כן, כפי שמזכירה אבאדי לעצמה באותם רגעים אפלים שבהם ידו של המדכא על העליונה, "עצם העלאת המודעות של אנשים לזכויותיהם היא תרומה חשובה בפני עצמה".

ובכל זאת, בתום קריאת הספר קשה להימנע מן התחושה שאבאדי, המעדיפה להתבונן במחצית המלאה של הכוס, אינה מבקרת בחומרה הראויה את המציאות העגומה שמנחילה מערכת המשפט האיסלאמית לאיראנים. גישה זו ניכרת, למשל, באכזבה שהיא מבטאת נוכח ניסיונות השלטונות לחתור תחת חקירתה לגילוי האמת במקרה רצח מסוים. "אנשי צללים רבי-עוצמה מבין חסידי הקו הנוקשה ברפובליקה האיסלאמית העדיפו לנהל את מלחמתם מחוץ להליך הפוליטי התקין" – היא קובלת בלשון של המעטה המגיעה עד כדי גיחוך. תחושה זו עולה גם מתיאור הכנותיה למשפט בפרשת זיבה:

כשהסכמתי לייצג את משפחתה רציתי להראות לעולם מה קורה בבתי הכלא של איראן וקיוויתי למנוע הישנות של אכזריות נמחרת כזאת. ההליכים המשפטיים לא תאמו את ציפיותינו, והשופט קבע מאוחר יותר שאין אפשרות לזהות את האיש שהנחית על זיבה את המהלומה הקטלנית. אבל באותו יום התמקדנו אמה ואני באסטרטגיה המשפטית שלנו. היא הביאה לי לימוני שיראז, וניחוחם הציף את המשרד כולו כפי שתפרחת ההדרים של שיראז מבשמת את האוויר באביב.

למקרא קטעים מעין אלה אפשר להתרשם כי אבאדי חוששת להניח לעובדות לדבר בעד עצמן ולהציג את המשטר בארצה במלוא קנאותו ואכזריותו. האיפוק שהיא מגלה, המסתתר לא פעם מאחורי מסווה של אופטימיות בלתי נלאית, הוא אולי כורח המציאות: אילו ביטאה אבאדי ביקורת חריפה מדיי על הרשויות או על ההלכה האיסלאמית, אין ספק שלא היו מתירים לה להמשיך לחיות ולעבוד באיראן, וודאי שלא לפרסם את זיכרונותיה באנגלית. זהו הסבר כמעט מתבקש; ואולם, מן הספר עולה גם אפשרות אחרת, מטרידה הרבה יותר.

הנימה המרוסנת שנוקטת אבאדי נוכח העוולות שהיא מתארת היא אולי בעייתית, אבל ההיבט המביך ביותר בספרה הוא אמונתה כי המהפכה לא הייתה שגיאה חמורה מבחינת איראן וכי חומייני, לאמיתו של דבר, לא היה גרוע מן השאה. קשה להגן על עמדה כזאת, ואבאדי נעזרת לשם כך בכתיבה סנטימנטלית. כך היא מתארת, למשל, את הימלטות השאה מאיראן: "בריחתו שמה קץ לאלפיים שנות מלוכה בפרס. המונים צוהלים מילאו את הרחובות... הרגשנו שהחזרנו לעצמנו את הכבוד שרבים מאתנו אפילו לא הרגישו שאיבדו". אבאדי אינה מושכת את ידה גם מהשוואות מטעות ומקוממות: כשהיא מזכירה את הצעדים שיזם השאה לשחרור הנשים באיראן, דוגמת הטלת איסור על חבישת רעלה, היא מצהירה כי הוא היה "השליט האיראני הראשון, אך לא האחרון, שניסה לממש מטרות פוליטיות – מודרניזציה, צמצום השפעתם של אנשי הדת – על גבן של הנשים", ובכך יוצרת הקבלה מפוקפקת בין פעולותיו של השאה בתחום זה ובין הדיכוי השיטתי

והפנו את ראשיהם אל שמי הלילה כדי שקולותיהם יינשאו למרום. המזמור הנפלא שבקע מאותן קריאות נשגבות אפף את העיר הדוממת והטיל עליה קסם רוחני כה עז, עד שאפילו ידידיי הציניים וקריי-הרוח לא היו יכולים לעצור את התרגשותם.

אלה אינן מילים של מהפכנית שהתפכחה, אלא של אישה הסבורה כי המהפכה פשוט "סטתה מדרכה ואינה רואה עוד לנגד עיניה את אידיאל החירות והעצמאות שבו דגלה". ולא זו בלבד שהיא מסרבת להודות בטעותה, היא אף מפגינה יותר משמץ של התנשאות כשהיא מתארת את הפופולאריות של המועמד הרפורמיסטי חתאמי בקרב ציבור התר נואשות אחר חלופה למשטר שהיא עצמה סייעה לכוון:

ניצחנו הסוחף, שנשמך על שבעים אחוזים מן הקולות, היה ביטוי לרצון משווע לשינוי בקרב הציבור. אך הציפיות שאפפו אותי מכל עבר ביום הבחירות הדאינו אותי. דומה היה שהבוחרים אינם מעוניינים ברפורמה של המשטר הקיים, אלא ביצירת איראן חדשה מן היסוד – ובתוך ארבע שנים, בבקשה. אנשים רצו שכל חוקי האפליה נגד נשים יימחקו מן הרשומות... אודה בגילוי לב: הכמיהה והציפייה היו כה עמוקות, עד שעוררו בי בהלה. חשבתי אז שמאווייהם של האנשים גברו על תפיסת המציאות שלהם.

למה בדיוק כמהה אבאדי עצמה? כנראה שלא ל"איראן חדשה מן היסוד", אלא לרפובליקה איסלאמית אשר תמצא מחדש את דרכה, לאחר שסטתה קמעא מן הנהיג הנכון. ברם, נדמה שבנקודה זו דווקא אבאדי היא שמניחה למאווייה לגבור על תפיסת המציאות. עם ניצחונם של מחמוד אחמדינז'אד בשנת 2005 הידקו השמרנים

של הנשים תחת המשטר האיסלאמי. אבאדי משתמשת באותה טקטיקה מפקפקת כשהיא דנה בפרק האחרון של ספרה בממשלת ארצות-הברית, שעליה אין לה אפילו מילה טובה אחת לומר. כאשר היא מתארת את הקשיים שהוערמו עליה כשביקשה לפרסם את זיכרונותיה בארצות-הברית, היא כותבת ש"המערכת האיסלאמית באיראן מצנזרת ספרים, מקימה 'חומות אש' כדי לחסום את הגישה לאינטרנט ואוסרת את הצפייה בשידורי הלוויין בטלוויזיה, בניסיון למנוע מן האיראנים גישה למידע מהעולם החיצון. נראה לי בלתי סביר שממשלת ארצות-הברית, הרואה בעצמה מגנת דרך החיים החופשית, תנסה לפקח על חומר הקריאה של האמריקנים... מה ההבדל, אם כן, בין הצנזורה באיראן ובין ההגבלות שמטילה ארצות-הברית?" נכונותה של הממשלה האמריקנית לבטל בסופו של דבר את ההגבלות האלה והעובדה שבית משפט פדרלי עשוי היה לאלץ אותה לעשות כן בנימוק שהדבר מנוגד לחוקה מעידות עד כמה מופרכת ההשוואה של אבאדי בנקודה זו.

אבל החלקים המקוממים ביותר בזיכרונותיה של אבאדי הם תיאוריה הרומנטיים את המהפכה האיסלאמית, והצגתה החוזרת ונשנית כאירוע נשגב ומרומם. כשהיא נזכרת, למשל, בהוראה ה"מבריקה" שנתן חומייני לעם האיראני לאחר בריחתו של השאה, להתייצב על גגות הבתים מדי לילה בשעה קבועה ולקרוא בקול "אללה אכבר", היא כותבת:

מדי ערב טיפסתי עם בעלי במדרגות אל גג ביתנו ובמשך חצי שעה צעקנו "אללה אכבר" עד שגרוננו ניחר. אני זוכרת שהשקפתי אל גגות העיר, ומלוא העין נקחלו אנשים על גגות הבתים הנמוכים

את אחיזתם בכל זרועות השלטון. אפילו
ההישגים הצנועים שנפלו בחלקה של
התנועה לזכויות האישה בימי נשיאותו
של חאתמי נמחקו; המשטר ניצל את
החשש מפני מתקפה אמריקנית כאמתלה
להגברת דיכויין של הנשים. בינתיים
נפוצו הרפורמיסטים לכל עבר ואין
ביכולתם להסכים ביניהם על דרך פעולה
מגובשת לקידום מטרותיהם. האם ניתן
באמת לתקן את המשטר הזה מבפנים?
ושמא עדיף יהיה למוטט את הרפובליקה
האיסלאמית ולהניח לאיראן חדשה לצמוח
מן ההריסות?

בחשבון אחרון, אם תעלה איראן
ביום מן הימים על המסלול המוביל
לכינון דמוקרטיה ושלטון נאור המכיר
בזכויות האדם, ספק רב אם הדבר ייזקף
לזכותם של אבאדי ובני־דורה מקרב
הרפורמיסטים, הסבורים כי ניתן עוד
”להציל” את המהפכה. איראן תיאלץ
כנראה להמתין לדור צעיר יותר, שיהא
משוחרר מחובת הנאמנות לעבר ונחוש
בדעתו להבטיח לעצמו עתיד טוב יותר
בארץ אבותיו.

מרלה ברורמן היא עורכת שותפה בחככת.
